

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón - številka 74.

Štev. 97.

V Ljubljani, v soboto 30. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Krščanska demokracija.

V Rimu ima sedaj sloveči P. Dehon konference o krščanski demokraciji.

L. 1892 je dejal Leon XIII.: »Ni mogoče tačiti, da se vzbuja splošno demokratično gibanje. Če torej nočemo, da se izprevrže v socialistično, moramo je narediti krščansko«.

To, pravi P. Dehon, je dilema naše dobe. Doba je demokratična, to je dejstvo. Biti mora torej ali krščansko demokratična ali socialistična.

Demokratično gibanje je opravičeno, da, nujno. Demokratično gibanje ni drugega, kakor probuja socialnega življenja, ki se je štiri stoletja nagibalo k poganstvu. A to gibanje se sedaj pomika v novo zablodo, v socializem. Zato je katoličani moramo vzdržati v pravi struji.

Demokratično gibanje je dvojno: politično in ekonomično. Kadar ljudstvo terja izboljšanje svojega stanja s postavnimi pomočmi in po zahtevah pravice, je gibanje samo demokratično. Če sta mu pravica in krščanska ljubezen, je gibanje krščanska demokracija. Če pa namerava popolen preobrat ekonomičnega stanja ter hoče državi, občini izročiti proizvodnjo in razdelitev blaga, je gibanje socialna demokracija.

Demokratično gibanje je upravičeno najpoprej pod političnim ozirom.

Ljudske svoboščine so upravičene v kulturnih državah. Take svoboščine so jamstvo, da se ljudstvo ne bo zatiralo in tlačilo. Te svoboščine so se tudi v zadnjih stoletjih krepko razvile.

Francija je imela svoje korporacije, svoje komune, svoje provincijalne in občne zastope. Angleška je dobila »veliko pismo« že leta 1215. Španija in Portugal sta imela svoje »fueros« in »cortes«. Nemčija je imela deželne in državne zbore. Italija je bila klasična zemlja ljudskih svoboščin. Krščanska stoletja v Italiji so imela ime ljudske dobe (età del popolo). Sv. Frančišek Asiški je ukrotil vojaški fevdalizem, ki je tlačil ljudstvo. Florenca je imela eminentno demokratično ustavo. Milan je imel ljudske »kapitane«. V Genovi je imelo ljudstvo svoje »opate«, ki so vladali s »kapitani« ali »doži«. V Benetkah se je ljudstvo udeleževalo volitev v veliki zbor. Siena, Piza, Lucca, Pistoja, Arezzo so imeli svoje »sinjorije«, ki so v njih bili zastopniki umetnosti in obrta. Res da je bila ljudska doba viharina doba. Toda je bila morda tega kriva demokracija? Ali ne marveč gibelin-

stvo in nemško cesarstvo in prepiri med plemenitaši? Potem pa je nekoliko živahnosti še vedno bolje, kakor pa apatija in letargija ljudske mase v dobi absolutnih monarhij. Ta živahna doba nam je dala Danteja in Petrarko, Giotto in Angelika. Frančiška Asiškega in Antona Padovanskega, Bonaventuro in Tomaža Akvinskega.

Toda humanizem je oživel paganski absolutizem in naložil ljudstvu jarem. Začeli so jemati ljudstvu svoboščine in tlačiti je; na Francoskem Ludovik XIV., na Angleškem Tudarji, na Laškem Sforzi in Medici. A evolucije niso ustavili. Zakrivali so le, da je izbruhnila v revolucijo.

Demokratično gibanje se sedaj nadaljuje, od časa do časa tudi siloma stresa svet. Ljudstvo je podobno gigantu Enceladu, ki je pokopan pod Etno, in se ne more ganiti, ne da bi se stresla zemlja.

Žal le, da so katoličani toliko časa odlašali in se niso organizovali.

Demokratično gibanje pa je opravičeno tudi v ekonomičnem ozirom. Kmetijski proletarijat je povzročilo to, da so se raztrgale vezi med stano, fidejkomisi in latifundije, kolosalne sile časov in reform. Delavski proletarijat je rodila doba kapitalizma. Ta proletarijat sledi kapitalizmu kakor senca. Nastal pa je ta način produkcije nujno s časom, ko so bile potrebe vedno večje in svetovna tržišča vedno širša. Pospešila pa ga je tehnika. Nezdrave tovarne, polne plinov, prahu, ropota; rudniki; delo žensk in otrok; ponočno delo; nevarnost in negotovost; brezidealnost, brez ideala rodne zemlje, domače hiše, rodbine, domačih šeg in starih navad, vse to pa je rodilo nezadovolj-

LISTEK.

Za 1. maj.

Samosvestno bodejo brez dvoma praznovali naši rudeči sodrugi prvi majnik, saj so pri ravnokar končanih volitvah v mestni zbor pokazali, da še žive. Imeli so celo lastnega kandidata v tretjem volilnem razredu in, kar tudi ni kar si bodi, podpirala jih je pri volitvi buržoazijska stranka nemškutarjev.

Prijateljstvo národno-napredne stranke do socialnih demokratov, katero je do sedaj ob gotovih prilikah bruhalo na dan, je seveda ohlajeno vsaj za nekaj časa. Toda rudečkarjev to ne boli, saj je prijetno, greti se v žarkih nemške stranke. katera baš kar tako zmagonosno dviga svojo glavo v Avstriji. Dvigniti jo je hotela tudi v Ljubljani, toda ni se ji posrečila ta nakana in blamaža je sedaj velika.

Skrivnostne, kakor nakane španjskega brodograditelja, bile so agitacije nemškutarjev že tedne pred volitvijo. Kakor Amerikanci prostovoljce, nabirali so pooblastila, toda zaman. Naposled je zvit glavica v nemškem taboru izmislila si, da bi bilo dobro v tretjem razredu poslati v boj socialne demokrate nekako, kakor nameravajo Amerikanci poslati na Kubo za prvi naskok Indijance. Toda tudi Indijanci jim niso mogli pomagati, in

sedaj tolažijo se naši nemškutarji z mislijo, da jim bode pri prihodnjih volitvah, ko bodejo komisije za odmero dohodninskega davka že končale svoje delo, gotovo prvi razred padel kot zrelo jabelko v naročje.

Vederemo, če se jim izpolnijo te kapitalistične sanje in kaj poreko k temu najnovejši njihovi prijatelji socialisti, kateri baje tako sovražijo veliki kapital.

Sto in stokrat pa so že pokazali socialisti, da so v službi kapitala in tudi v Ljubljani pomagali so kapitalistični nemški stranki proti lastnim bratom.

Tudi nocoj in jutri bodo Ljubljanci, seveda tisti, katerim se zljubi, toda takih čudakov je le malo, lahko slišali iz ust socialistov razne mastne zabavljice proti kapitalu, osobito proti baje največjim kapitalistom, duhovnom.

Koliko je na tem resnice in zakaj socialisti tako delajo, vidimo najbolje iz tega, ker socialisti s tako vnemo povsodi branijo žide in svet še ni doživel, da bi kak socialistični list ali govornik napadal židovske kapitaliste z onim strupenim sovraštvom, kakor katoliške duhovne. In vender se krščanski kapital ne more meriti z židovskim. Pri nas v Avstriji imajo židje šele od leta 1848. pravico, pridobivati si zemljišča. V dobi od 48. leta sem pridobil si je Rothschild samo na Češkem četrtno zemljišče v primeri z zemljišči 60. najstarejših čeških plemenitaških rodbin.

Rothschild ima na Češkem sedemkrat več zemljišč, kakor cesarska rodbina, koliko pa šele na Nižje-Avstrijskem, Moravskem in v Šleziji. Vse to pridobil si je od leta 1848. sem in pomisliti treba, da je ta čas bila doba prostega razkosavanja kmetijskih posestev. Na Ogerskem smejo židje pridobivati si zemljišča šele od l. 1862. In vender imajo židje, Rothschild, Gutmann, Popper itd. že skoro cele komitate v svoji lastnini.

Skoro polovica nitranskega komitata je last žida Popperja in izmed ubogih slovaških izseljencev v Ameriki je večina ravno iz nitranskega komitata.

Na Francoskem ima Rothschild samo pri eni graščini, Ferrières, dvakrat več zemljišč, kakor jih imajo vsi francoski samostani skupaj.

Kolikokrat pa se je že slišalo, da bi socialno-demokratični govorniki povdarjali ta dejstva in tako napadali te židovske kapitaliste, kakor napadajo duhovne?

Seveda, ako beremo med voditelji naše socialne demokracije imena Adler, Verkauf, Berner, Ingwer, Ellenbogen, Diamant, Berstel itd., jasno nam je na mah vse, pomilujemo pa le slovenske sodruge, da se dajo tako voditi za nos. Ne zavidamo jim prvega majnika, samo škoda, da ni že danes, kajti danes je židovski praznik, jutri pa krščanski.

nost in bedo. Temu dodenimo še velikanski propad, ki je zazijal med bogatimi kapitalisti v visokih palačah in svetlih kočijah, pa med bednimi delavci v temnih rovih in zaduhlih beznicah, potem ni čuda, da je navstalo ekonomično gibanje. To je bilo povsem naravno. Nadelo si je razne oblike. Na Angleškem je bilo najbolj ekonomično, na Francoskem revolucionarno, na Nemškem bolj politično in parlamentarno. Karl Marks se mu je postavil za mehanika. Njegovo načelo je to: Proletariat ne bo samosvoj, dokler ne raztrga ekonomične odvisnosti od kapitala. Smoter je torej socializacija proizvodjalnih sredstev. Pomoček je boj med stanovi, in sicer postaven, dokler bo zadosten.

Mednarodna organizacija proletarijata deluje od leta 1864. Razne skupščine so pripravljale programe, ki so se osnovali v Eisenach-u l. 1868, v Gothi leta 1875, v Erfurtu leta 1891, v Curihu leta 1897.

Socialisti imajo upanje, da bodo zmagali. A mogoče je krotiti in bizdati socializem, če katoličani storé svojo dolžnost.

Gibanje je tu in je opravičeno, a treba je, da bodi krščansko. Leon XIII. mu je začrtal smer. Torej na delo! Družabni, krščanski red se more obnoviti, a dva pogoja sta: prvič katoličani morajo oznanjati vsem, da je socializem slepilen, nemogoč, brezbožen, a da je druga demokracija mogoča, pametna, zgodovinska, ki more jedino zares pomagati ljudstvu, namreč demokracija krščanska; drugič: da se katoličani zavzamejo za ljudsko pravdo in tako pripravljajo tla krščanski demokraciji.

Katoličani morajo toraj biti prepričani, da je prišel dan, ko mora klicu Karla Marksa: »Proletarci vseh dežel, združite se na boj!«, zadoneti nasproti iz vseh grl s svetim naudušenjem klic Leona XIII.: »Proletarci vsega sveta, združite se v Kristusu, združite se pod praporjem katoliške cerkve, zakaj le tu je rešitev.

Državni zbor.

Dunaj, 29. aprila.

Liechtensteinov govor.

Princ Liechtenstein ni navaden poslanec, temveč že več let jeden prvih parlamentarcev in govornikov. Redki so njegovi govori, a tem pomenljivejši. Pomenljiv je bil tudi njegov včerajšnji govor, kajti vtisnen mu je pečat rastočega nemškega radikalizma. Oni princ Liechtenstein, ki je včeraj obsojal Stremayrovo jezikovno naredbo iz leta 1880, je leta 1886 sodil popolnem drugače. Tedaj je govoril besede: »Ta jezikovna naredba je bila sama na sebi popolnem opravičena, kajti ustreza potrebam dežel in njih zgodovinskemu značaju, da mora vsak deželan najti pravico v svojem jeziku.« A danes smeši vse poskuse za spravo na Češkem, češ, da se Čehi sklicujejo na zastarele pravice. Leta 1886 je zahteval od vlade,

da oživi in uresniči češko državno pravo, a včeraj med živahnim odobravanjem nemških nacionalcev zahteval nemški državni jezik. On priznava v teoriji enakopravnost kot življenjski pogoj Avstrije, toda upira se uresničenju teorije, ker — se nemška mladina težko uči slovanskih jezikov. V istini, ta logika in politična morala je nam neumljiva. Liechtenstein obsoja nemško birokracijo, s katero so razne vlade stoletja zatirale nenemške narode, a v istem hipu zahteva, naj se slovanska večina podvrže nemški manjšini, češ, da to žrtev zahtevajo moč in slava, preteklost in bodočnost Avstrije. Da politik v teku let dobiva širše obzorje, jasnejše pojme, treznejšo sodbo, to je naravno; a da stvari postavlja na glavo, da mu je danes črno, kar je bilo včeraj belo, to je že več ko čudno, to je nedosledno, da ne rabim drugega izraza. Pot, katero je pokazal princ Liechtenstein, gotovo najzmernejši med svojimi tovariši, ne vodi iz zmede, ne v krsto, koder naj bi zabili avstrijski narodnostni prepir. Komur Wolf ploska, ta pri nas ne more vzbujati zaupanja.

Jezikovno vprašanje.

Danes se je nadaljevala debata glede jezikovnega zakona. Prvi govornik, dr. Funke, je po svoji navadi z vsem patosom govoril o žalitvi nemškega naroda, ki baje od prvega do zadnjega moža zahteva, da vlada prekliče jezikovni naredbi. Mož je bil danes naravnost dolgočasen in zopern, vse je bežalo iz zbornice, k večjemu 20 poslušalcev je zdehalo okolu njega.

Za njim je dr. Steinwender rottil vlado, da prekliče jezikovni naredbi, ker sicer ne dobi ne proračuna, ne nagodbe, sploh ničesa, ker tako ukazuje — Steinwender.

Ob 1/2. uri začne Schönerer govoriti počasi in mirno. Mož se ga gotovo ni še navlekel, ker je moral čakati v zbornici, da ne zgubi besede. Takoj v začetku izjavi, da se on s tovariši udeleži volitve v jezikovni odsek, ako vlada preje razveljavi jezikovni naredbi; ako bodo odsekov seje javne, pristopne vsem poslancem; ako vlada obljubi zagovarjati nemški državni jezik in ako se takoj izprva določi, da treba za veljavnost kate-regakoli jezikovnega zakona dvetretjinske večine. Schönerer se je torej dobro utrdil za okopi, za katerimi tudi gotovo ostane. Pohvali princa Liechtensteina, češ, da so se tudi nemški klerikalci začeli zavedati svoje narodnosti. Dvomim, da mu je princ Liechtenstein hvaležen za ta poklon. Nadalje Schönerer opisuje svoje »nemčursko« življenje, svoj dolgoletni boj za mater Germanijo. Predsednika dr. Fuchsa opozarja, da je neki Nemec predlagal kip dr. Smolke v zbornici, ker mu je (Schönererju) pri neki priliki kot predsednik odtegnil besedo. Ako mu torej sedaj dr. Fuchs napravi isto sramoto, nasvetoval bode gotovo kak Poljak kip dr. Fuchsa. Predsednik se mu med občnim smehom prikloni: Schönerer je tudi prepričan, da bi, kakor svoj čas, gotovo devet dese-

tink zbornice glasovalo za njegovo izročitev sodišču. In vendar njegova zvezda še ni zašla. Še mu sipljejo kadilo, še ga pozdravljajo na shodih, na to je Schönerer ponosen, to ga vzdržuje in nahušuje v boju. Schönerer pa si je danes privoščil posebno nemške liberalce, katere pošteno okreca, češ, da so oni več škodili nemškemu narodu, kakor vse jezikovne naredbe.

Schönerer seveda tudi ni mogel opustiti prilike, da je iznova pokazal svoje germanskoprusko prepričanje. Smelo in drzno je tolmačil lastno-ročno pismo, s katerim je vladar minolo leto izrazil svoje zaupanje grofu Badeniju. Schönerer je skoraj že jedno uro govoril praznim klopem, celó Wolf se je bil zgubil iz dvorane. Ko pa poljski poslanec dr. Wielowieyski izrazi nevoljo vsled Schönererjeve brezobraznosti, nastane velik krik in prepir. Wolf kliče, cesar ne morem in ne smem zapisati. To si je Schönerer želel, kajti v hipu se zberó gruče poslancev okolu Schönererja. In bilo je mnogo zabave, kajti Schönerer se je bil pripravil za »velik« govor, v katerem je govoril o vsem, največ o sebi, o jezikovnem vprašanju le mimogrede. Razvijal je program nemško-nacionalne stranke ter zlit ves svoj srd na soc. demokrate, ki so mu srdito odgovarjali. Kar je govoril o soc. demokratih, ni brez zrna. Slavil je seveda tudi Bismarcka, obiral tirolske poslance, povsod pa iskal samega sebe, kakor stara koketa. Schönerer je še vedno stari usurpator, pri katerem najde milost le oni, ki mu zažiga kadila polne pesti. Kdor se mu ne ukloni, tega zlomi, ako mu pride pod prst. Danes je pokazal, v čem tiči njegovega imena dvomljivi glas.

Ura je že tri četrt na 6, a še vedno razsaja in razgraja, predsedstvo se ne zmení za njegove čenče. Pred njim leži še kopica gradiva, katero bode prežvekal gotovo še nekaj ur. Da bi moža malo ohladili, šli so vsi iz njegovega obližja, izvzemši ožje njegove tovariše. Mož je zrel za norišnico. To je splošna sodba o voditelju nemških šovinistov v Avstriji.

Volitev odsekov.

Danes je na dnevnem redu tudi volitev štirih odsekov. Za peticijski odsek sta izmed Slovencev kandidata Einspieler in Pogačnik; za imunitetni odsek dr. Ferjančič; za legitimacijski dr. Gregorčič in Spinčič; za odsek glede zatožbe grofa Badenija vitez Berks.

Prihodnja seja v torek.

Pogodbeni predlogi.

Že z letom 1897 potekla je doba za deset let dogovorjene pogodbe med državama polovicama Avstrijo in Ogersko. Nesrečne razmere, ki so nastale v parlamentu, pa tudi občna nezadovoljnost z dosedanjjo pogodbo provzročile so, da se nov dogovor med državama polovicama ni pravodobno dognal. Dolgo so trajale obravnave med vladama in sedaj izročilo je ministerstvo te pred-

Nagajivec.

Pol litra vina mu je kakor navadno svetilo na mizi, debela njegova roka pa je rezala beli kruh, ker se je od tedaj, kar je umirovljen, bolj navadila voditi nož čez bele malekule tega luknjičastega daru božjega in nositi kozarec od ust na mizo, kakor pa voditi vlak do Trbiža in nazaj. No, vsaj si tudi mora človek kaj privoščiti po poti iz mesta od maše domu gredoč, tako si je mislil danes nadstrojevodja Okajen ter veselo zarinil nož v doberšen kos belega hleba, češ, le dajmo ga, saj nima kosti.

»No, Peter, komu pa že zopet Anžok vozi kamenje? Kedo bo pa zidal?« ogovori gostilničarja, ki je tudi skozi okno pogledal.

»Ali ne veš? Tam gori na polju bo začel še ta delavec Jernejček, ki je v Kresovi trgovini, — v mokariji, hišo zidati.«

»No, jaz ne vem kam pridemo? Pa ravno sedaj vse zida po potresu. Vse hoče biti hišni posestnik. Vsaj je gori notri do železnice vse polje s hišami prepreženo. Ne vem, kje da ljudje denar jemljejo?«

»Da, sam Bog ga vеди! Pa nikar ne zabavljaj,« pravi šaleč se gostilničar, »vsaj bodeš sam zidal, kakor praviš, ne?«

»Da, da, ampak zaradi sina, ker se je oženil. Nam je tam vsem skupaj pretesno. Toda, dobro,

da si me opomnil, zadnji čas je že, da se poprimem. Burjovcu bom takoj pisal, sevé — pro forma, samo, če smem nasloniti na njegov zid. Vsaj ga poznaš, kakšen predrznež da je. Sicer bi se še ozirati ne trebalo nanj, ker je občinska pogodba tako med nama sklenjena, ali vender.«

Kmalu potem, ko je domov prišel in pismo spisal, dal ga je sinu, ki je ravno iz šole prišel, da ga ponese Burjovcu.

* * *

Drugi dan je bila že tudi njemu Anžokovega hlapca klaverna in zaspana postava pripeljala kake dva voza kamenja, ko dobi od sosedu Burjovca pismo:

Nekdanji moj prijatelj!

Nisem mislil dosedaj, da Te je toliko Germana ali strmeč moram to pripoznavati. Tvojega dolzega pisma kratka misel je ta, če smeš Ti, — da se poslužim ob jednom tudi Tvojega germanškega izraza — »anlehn« Tvojo stavbo na mojo. Odgovarjam Ti, da tega nikdar in nikoli ne dopustim, da bi Ti naslonil svoj zid na mojega. Sicer pa ostajam ves tak, kot sem bil

Ivan Burjovec.

Ko bi stalo v pismu, da zgubi penzijo, ali pa če prav, da je oropan vsega imetja, ne bi se mu tako neverjetno zdelo, kakor pa to. Pogodba med njima sklenjena. Skoro z glave jo zna do pičice in sedaj tak odgovor, ko ima že tudi dva

voza kamenja, a tretjega kmalu dobi, hlapec pa je na njegov račun že cel dan hruševce »pri Raci« pil. Morebiti pa je vender kaj zanj kvarnega pri tem. On premišlja, a ne najde ničesar.

Torej kaj storiti?!

Upirati se mu neče, kajti ta človek je ves vražji, navihan kot nedeljskega komija lasje in pri »gosposki« ima zmirom opraviti, zmirom v kavarni sedi in časnike bere. — Torej katerega za svet vprašati? I, najbolje bo še Jurišnika, občinskega tajnika.

Ta je, pregledavši obe pismi, njegovo nemško in Burjovčevo, pri katerem poslu mu je poleg očij tudi rudeči nos po bliskovo švigal čez kljukaste strani, dejal: »Ja, najbolje je, če greste takoj k dr. Kavčiču.

Ta Burjovec je res kuga za našo sosesko, povsod nagaja, kjer more in zmirom ima kedo ž njim opraviti. Vsaj pravim, če tega človeka niso cigani izgubili na potu skozi Šiško, pa tudi nobenega.«

Ko gré Okajen proti domu, sreča že skoro blizu doma Viljema Marenčiča, tudi svojega sosedu. Ta je tudi vedno bral in kot posestnik imel veliko s takimi ljudmi opraviti. Nanj se je Okajen mnogo zanašal.

»No, Vilče,« ogovori ga, »poglej, tebe sem pa čisto pozabil, te pa sedaj vprašam, kaj misliš glede tega, kar mi je Burjovec pisal?«

loge, ki obsegajo velikansko število zakonov in določb, tako da bi bilo pač treba dolgotrajnega napornega ter resnega delovanja, ako bi hotel državni zbor to prevažno, v ljudski gospodarski blagor tako globoko segajočo zadevo modro dognati. Velika večina listov se kar na mah izreka o nesprejemljivosti teh pogodbenih predlogov, ne da bi se spuščali v nadrobno resno razpravo, ampak kar v malo besedah izražajo misel, da bi se vsi predlogi odkazali posebnemu odseku, ki bi jih kratko malo zavrnil in stavil državnemu zboru nasvet, da se odklonijo, ob enem pa naj se naroči cesarski vladi, da se pogaja z ogersko vlado in od nje izposluje ugodniši dogovor ali pogodbo.

Ker se kvotne deputacije nista še dogovorili, koliko odstotkov ima vsaka državna polovica prinašati k skupnim državnim troškom, ni mogoče končne sodbe o celem izreči, kajti ko bi določila bila v pogodbi ugodna za naš gospodarski razvoj, bi se dalo poprej odjenjati glede kvote, ker odkrito rečeno, veliko večje važnosti je, če je naša obrt in poljedelstvo po pogodbi pospeševano in zavarovano, kakor če so ti naši interesi oškodovani, kvota pa za par milijonov večja. Kakor je celo vprašanje silno važno, vendar se dejansko in meritorično kaj malo peča časopisje s tem prevažnim gospodarskim vprašanjem. Zato smatram umestno, celo potrebno, da tudi naš list o tem razpravlja, da bo naše ljudstvo poučeno, za kaj se pri vsej zadevi gre.

Odkar je nastal dualizem, to je, da se je naša država ločila v dve državni polovici, Avstrijo in Oggersko, kar se je zgodilo leta 1867, velja, da se za dobo 10 let dogovori med državama polovicama posebna pogodba, po kateri se uravnajo državnopravni in narodnogospodarski odnošaji med obema polovicama. Prva pogodba leta 1867 sklenila se je na podlagi skupnega, obe državni polovici obsegajočega carinskega in trgovinskega ozemlja in na tej podlagi podaljšale so se tudi naslednje pogodbe leta 1877 in 1887.

Znano je, kako silno je Oggerska v teh tridesetih letih gospodarsko napredovala, in vzlic temu se v ogerskem državnem zboru le zahteva in to od zmernejše stranke, da mora še vedno ostati pri sedanjih pogodbah; seveda Košutova stranka noče nič vedeti o skupnosti ter zahteva ločitev od Avstrije, tako da bi nas carinska meja ločila od Oggerske, prav tako, kakor od kake druge ptuje države.

Ne bom se spuščal v polemiko glede tega, ker mi je namen, sedaj le stvarno podati in pojasniti, za kaj se gre. Podatki, osobito pa statistične številke bodo same tako jasno govorile, da mi pri sklepu cele razprave pač ne bo treba pristaviti veliko opazk.

Po vladnih predlogih sklenila naj bi se pogodba za dobo do konec leta 1907. Po vsebini predlogov razvideti je, da imajo veljati načeloma vsi stari dogovori, le nekatere premembe glede gospodarskih razmer so se sprejele v novo pogodbo.

Nespremenjeno je ostalo dosedanje načelo, da kroititi obe državni polovici skupno trgovinsko in carinsko pokrajino. Omenil sem že, da Košutovci nočejo nič vedeti o skupnosti z Avstrijo. Pa tudi pri nas je mnogo krogov, ki bi rajši videli, da se napravi meja carinska in trgovinska med Oggersko in Avstrijo, osobito za slučaj, da bi se Ogri branili prevzeti večji znesek skupnih državnih bremen in da bi morala Avstrija ostati tudi nadalje tako odvisna v vseh svojih ukrepih od Oggerske, kakor je dejansko doslej, ko le, v vzgled bodi naglo navedeno, ni smela naša država brez privoljenja Oggerske vpeljati živinske soli in je bilo treba več let trajajočih obravnav, dokler se je posrečilo, dobiti privoljenja v to, da izdaje naša vlada na leto 500.000 kvintalov živinske soli.

Težko je zanikati, da niste obe polovici naše države vendarle nakazani ena na drugo, pa ravno tako se je čuditi Ogrom, da si oni želé samostojnosti, ko znaša njih izvoz v Avstrijo nad 80 odstotkov od vseh njih pridelkov.

Poljedelci avstrijski bi gotovo bolje izhajali, toda pozabiti ne smemo, da v tem hipu pa zgubi naša obrt tudi glavni svoj izvoz in ta bi prišla nedvojbeno v hudo krizo. Eno pa se sme trditi, da hujše bi nosila nasledke ločitve Oggerske, ker ona svoje kmetijske in gozdarske pridelke ne more na jug oddajati, vsaj so tam dežele, ki same zdihujejo zaradi pomanjkanja mogočnosti izvažati svoje pridelke, žito, živino itd.

Ako ogledamo določbe od naše vlade predložene pogodbe, moramo reči, da so si znali Ogri bolje braniti svoje gospodarske potrebe, kakor se je pa naši vladi to posrečilo.

Da bo moja razprava povsem jasna, treba vsekako, da najpred podam sliko Oggerske, kakršna je bila pred 30 leti v narodno-gospodarskem pogledu, in kakršna je sedaj, da bo dognan dokaz, v koliko resnične razmere same silijo na to, da prevzame Oggerska njenemu sedaj-nemu dokaj močnejemu gospodarskemu položaju tudi primerno višji odstotek troškov celokupne državne potrebščine.

L. 1868. imela je Oggerska obdelane orane zemlje 17 milijonov oralov, l. 1890. pa že 21 milijonov oralov; torej 4 milijone oralov popred le za pašo porabljene zemlje — pašnikov so preorali za setev žita. Zato vidimo torej temu primerno naraslo produkcijo žita; leta 1868. pridelali so na Oggerskem pšenice 22.000.000 hl, leta 1893. pridelali so na Oggerskem pa že pšenice 55.000.000 hl. Ovsa so pridelali l. 1868. 11.000.000 hl, leta 1893. pa že 46.000.000 hl. Sladornepese leta 1868. 3.000.000 kvintalov, leta 1893. pa že 15.000.000 kvintalov.

Dejansko nam kažejo statistični trgovinski izkazi, da Oggerska na leto izvažala pšenice za 137.000.000 gld. in od te svote odpada na izvoz Oggerske pšenice v Avstrijo 101.000.000 gld.

Celó v sviloreji je Oggerska storila velik napredek; l. 1868. pridelalo se je 80.000 kvintalov kokonov, l. 1893. že 1.127.000 kvint.

Tudi v govedoreji je Oggerski izvoz močno narasel. Leta 1868. znašal je nje goveji eksport 40.000 gold., sedaj pa se je za 100 milijonov zvišal, ker znaša nad 140 milj. gld. Od teh 140 milijonov gold. odpade celih 80 odstotkov na vvoz v Avstrijo.

Prasičev izvozila je Oggerska leta 1889. za 20.000.000 gld., l. 1893. za 71.000.000 gld.

Celó kuretnina Oggerski sedaj donša, le kar se je izvozi, 11 $\frac{1}{2}$ milijonov gld., ko je l. 1889. znašala le 5 milijonov gld.

Nič manj znamenit je napredek Oggerske v kmetijski obrti. Pivovarstvo bilo je pred 30 leti na Oggerskem le malo razvito, in sicer l. 1883. pridelalo se je na Oggerskem le 62.000 hl. piva, l. 1893. pridelalo se je na Oggerskem že 1.263.000 hl. piva.

Nič manj ni napredovala sladorna industrija; l. 1882. se je na Oggerskem pridelalo le 1 tri četrt milijonov kvintalov, l. 1894. že 9 milijonov kvintalov sladornja.

Med tem, ko je Oggerska l. 1889. morala še kupiti sladornja za 5 milijonov gld., da je pokrila svoj domač konsum, je l. 1895. že izvozila sladornja v druge države za 2 $\frac{1}{2}$ milijona gld.

Toda ne dovolj, da se je poljedelska produkcija na Oggerskem toliko pomnožila, tudi industrija rase od leta do leta, tako da bodo v par desetletjih postale oggerske tovarne ne le nevarne v tem, da bodo domače potrebe oskrbovale, ampak postale bodo hud tekmeec naši industriji na Balkanu, kar najbolje dokazuje oggerski konsum premoga, katerega mora Oggerska vvažati, vzlic temu, da tudi domača premogova ležišča kar najbolje izkorišča.

To je slika jasna, in odveč je vsaka beseda! Vzlic tako jasnim dokazom pa Ogri hočejo, da bi ostalo vse pri starem. Skoro bo res zmagala misel, da bolje za nas, ako se napravi carinska meja med Oggersko in Avstrijo; vsaj dolgo ne bo trajalo in Ogri, ki ne bodo mogli svojih kmetijskih pridelkov tako uspešno izvažati, bodo morali uvideti, da je eminentne koristi za Oggersko, ako je carinsko skupna z materjo Avstrijo.

(Dalje sledi.)

Česa treba Trstu?

(Socijalno-politična razmišljanja.)

IV.

Tržaški Slovenec, kakor znano, je po svoji masi delavec, ali kmet ali manjši trgovec, toraj v masi delavec.

Za raznarodanje te mase je poskrbelo živodstvo s posebnimi pripomočki, katere pripomočke rabi v ostalem tudi velikopruska alijanca za utrjenje nemštva mej avstrijskimi Slovani, odnosno v Avstriji. Taki pripomočki so se našli v narodnih indiferentistih in »internacionalcih« slovenskih, v onih faktorjih, ki pod krinko »internacionalnega socijalizma« skrivajo svoje plačano iskarijotstvo. Ti indiferentisti so razvili neko zastavo, zapisali nanjo »svobodo tlačenim« in jeli vabiti pod isti delavno slovenstvo.

Pod to zastavo zapeljani slovenski delavci tržaški so zares postali pravcati divjaki, ki so zapustili svoje poslednje lepe lastnosti: vero in svojo drago narodnost, ter se pehajo zdaj za socijalističkim Mesijem, ki pa noče priti, marveč jih pusti trpeti v potu svojega obraza, ali še huje, kakor so trpeli, predno so prišli pod to zastavo.

Seveda svoj namen so dosegli židje s tem: demoralizacijo slovenskega delavstva v vsakem oziru, več pa itak ne potrebujejo. Slovenski delavec po večini se je vrgel v naročje italijanaštvu, kjer prepeva grde izdajske pesmi in zabavlja in napada po krémah na svoje rodne brate Slovence — v zabavo židom in od teh plačanih socijalistiških vodij in slovenski delavec je obrnil tudi hrbet katoliški cerkvi in rajše bije v obraz vsaki čednosti, katero uči sveta vera, kakor pa bi izvrševal najprimitivnejše dolžnosti vsacega kristijana.

Da je poleg teh žalostnih fakt tudi nekaj lepih izjem, v dokaz, da žid še ni dosegel popolnoma svojega namena, je resnica, vendar se žid neumorno trudi, da pridobi še ostalo, nepokvarjeno slovensko delavstvo v mlakužo demoralizacije. Sredstev, kakor rečeno, se ne manjka; po jedni strani gmočno nasilstvo, a po drugi razširjenje okužljivega duševnega vpliva po časopisih in socijalistiških sestankih.

Poda mu obe pismi.

»Sicer bi mi dovoljenja od njega ne bilo potreba iskati, ker je med nama taka pogodba.«

»Ja,« pravi Marenčič, prebravši obe pismi, »najbolje je, če njega osebno še vprašaš, kako to misli. Vsaj jaz bi rekel, da je tako najbolje. Poznam nekoliko njegovo naravo.«

»Jurišnik pa je rekel, naj grem kar k dr. Kavčiču.«

»A, najbolje je, kakor pravim, da izveš, kako on to misli in pri čem da si.«

»Težko bode šlo, pa bodem vendar poskusil.«

»Bodeš videl,« pravi Marenčič, »da bo tako najbolje« in krene dalje proti Zakotniku.

* * *

Bilo je nekoliko pred poldnem drugega dne, ko potrka nekdo na vrata Burjovčeve sobe.

»Vraga,« godrnja, »kedo me pa zopet moti? Raji bi bil še ostal v mestu,« potem pa osorno zakliče: »naprej!«

Skozi vrata prišvedra pa tedaj Okajena rejena postava.

»Kaj, no, kaj pa ti hočeš,« govori trdo in hitro Burjovec, kakor navadno izpod čela gledajoč. »Na, tukaj imaš stol, če se hočeš vnesti.«

»Zaradi tvojega odgovora prihajam, ker mi ne pustiš nasloniti mojega zidu na tvojega.«

»A, tako,« govori Burjovec pretrgano in hitro ko lokomotiva puhajoč besede iz sebe, »vsaj ti res ne pustim.«

»Le počakaj, ali midva imava pogodbo, da če jaz kaj zidam, na tvoj zid naslonim.«

»Ne, ni res, to ni resnično.«

»Kako to?« vpraša zategnjeno in začudeno Okajen.

»Veš kaj se pravi nasloniti?« In ne čakaje njegovega odgovora hiti dalje.

»Ni res, jaz naslonim kako stvar, ki ni zmožna pokonci ali samostojno stati. Recimo, lestvo naslonim, ker ne more samostojno stati, zato jo na gornjem koncu uprem. No, le pomisli, če hočeš ti svojo hišo nasloniti na moj zid, vsaj mora vsa postrani viseti, če hoče naslonjena biti. In povrh, poglej, mi ti na ta način zriješ lahko mojo hišo notri do mesarja Šimna. Toda prizidati »zubauen« — (bi ti nemški rekel) smeš tvojo stavbo mojemu zidu ali hiši, ne pa »anlehnen«.

»Ah, poglej, kedo bi bil na to mislil,« pravi začujeno vesel Okajen. In domov gredoč govoril si je sam sebi: »Kako prav, da nisem šel k dr. Kavčiču in poslušal pametne ljudi. Še smejali bi se mi. Ali preteto dlakocepljenje, kaj vse naredi!«

Po dosegi tega konečnega smotra bi odpadla zadnja možnost upora od slovenske strani proti židovskim mahinacijam, katerega upora se židje v prvi vrsti boje tako dolgo namreč, dokler osleparjena masa italijansko-katoliškega prebivalstva tržaškega ne pride do izpoznanja, da se nahaja na ledu židovske prefriganosti in se ne jame siloma otresati židovskega despotizma. Dotlej seveda upa židovstvo polastiti se popolnoma vseh zadnjih gospodarskih postojank Trsta, dobiti ta Trst takorekoč v svojo popolno indirektno realno posest in diktirati ostalemu krščanskemu prebivalstvu — šolsko nalogo.

A da bi do tega prišlo, nas obvaruj Bog, ker proti takemu trinoštvu je bilo blagostanje življenje pod trinogi srednjega veka!

Kako se torej rešiti pravočasno iz te eventualnosti? Kako rešiti pogrezajoči se Trst?

Analiza pravi:

a) tržaško prebivalstvo gori do najmerodajnejših kotov javnosti se nahaja pod židovskim nemoralnim, gmotnim in duševnim pritiskom in je navzeto neznosnega strahu in respekta pred židovskim denarnim gospodstvom;

b) tržaški izvršujoči stanovi so navdani po svoji veliki večini z nezdravimi, brezverskimi in krivoliberalnimi nazori pseudo-socijalizma;

c) tržaško italijansko in italijanaško prebivalstvo teži za izvršbo političnih idej, ki so tako v svojem bitstvu nezmiselne, kakor nevarne obstanku dveh sosednjih držav, v istini pa neizvedljive in povse protivne mirnemu skupnemu bivanju dveh avtohtonih narodnosti na tržaških tleh;

d) tržaško povprečno prebivalstvo v masi je duševno nezdravo in nezmožno vsacega velikega pojava teko v gospodarskem, umetniškem, kakor družbinskem oziru;

e) tržaško prebivalstvo je povse nezmožno za vsako resno in krepko idealno življenje, katero jedino je možno dati ljudstvu znak zgodovinsko važnega.

Za reorganizacijo teh popolno nenaravnih razmer in za zboljšanje in ozdravljenje obolelih svojstev tržaške družbe, treba sledečega delovanja:

1. popolno onemogočenje židovskega nadvladja po razširjenju pametnega antisemitizma;

2. upeljavo krščanskega socijalizma v vse širše sloje tržaške družbe;

3. dosego sporazumnja mej narodnostima potom širjenja zdravih političnih idej;

4. razširjenje verske vzgoje v vse sloje tržaške družbe, in

5. navajanje ljudstva k treznosti in duševnemu vžitku.

Da je vse to zares mogoče, dokazati hočemo z naslednjimi stavki in je le želeti v interesu tržaškega prebivalstva in slave mesta Trsta, da uvažujejo naš nasvet oni merodajni krogi tržaški, ki so poklicani za izvrševanje tega važnega socijalnega preobrata v Trstu. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. aprila.

Jezikovna razprava v državnem zboru bode najbrže trajala še ves prihodnji teden in še ne bode rešena. Oglašeni bo vseh skupaj nad 60 govornikov, ki bodo kaj težko prišli vsi na vrsto v maloštevilnih sejah, ki jih bo imela poslanska zbornica še prihodnji teden. Jedino, kar se bo dalo doseči v tem kratkem času, bo izvolitev jezikovnega odseka, vse drugo bo ostalo nerešeno. Ako se jezikovni odsek proglasi permanentnim, zboroval bo lahko tudi tedaj, ko bo zasedanje državnega zbora prekinjeno. Razni listi se sedaj najbolj pečajo z vprašanjem, bode li levice poslala kaj mož v zgoraj imenovani odsek. Ako namreč levičarji ne bodo hoteli sodelovati v odseku, je zaman ves trud, ker ko bi tudi odsek sam dospel do kakega sklepa, ga onemogoči levičarska klika. Tudi o katoliški ljudski stranki se dosedaj še ne more trditi, da bo kandidovala kaj svojih članov v odsek, kajti večina v njej je še vedno precej omahljiva in neodločna. — Ako se grofu Thunu posreči, da trdneje priklopi to stranko k večini, potem se bo že uklonila splošnim zahtevam večine. Vse to kaže, da se bo

prihodnja razprava vršila popolno brez vsake koristi.

Grof Thun in levičarji. Nemško liberalna, nacionalna in socijalno-demokratska klika se sedaj zelo huđuje nad minister. predsednikom, ker se je predrznil prisostvovati zadnji seji parlamentarne komisije, v kateri se je razgovarjalo o njegovi izjavi z ozirom na narodnostno vprašanje. Našim narodnim nasprotnikom nikakor ni po volji, da je grof Thun pri tej seji pojasnoval posamezne odstavke svoje izjave in dal potrebna pojasnila ter izrazil vladne želje in namene. — Splošno se sodi v germanskem taboru, da je grof Thun samo vsled tega storil ta korak, ker se hoče povsem oslanjati na desnico ter jo v to svrhu kolikor mogoče okrepiti. Kolikor se da razvideti iz njegovih besedij, se kaj takega sedaj ne more trditi.

Volitev reškega župana. Rečani imajo pa res smolo, nikakor ne morejo priti do svojega župana. Že dvakrat je bil razpuščen reški mestni zbor in pri novih volitvah vselej županom izvoljen pristaš avtonomne stranke dr. Mayländer, toda obakrat je bila izvolitev razveljavljena, ker dr. Mayländer ni hotel priseči na mažarske zakone in na podlagi teh izdane vladne naredbe. Tako je bilo tudi v četrtek. S 44 glasovi izvoljeni župan dr. Mayländer je na vprašanje reškega guvernerja podal jednako izjavo, kakor pri prvih dveh izvolitvah, vsled česar je guverner proglasil izvolitev ničevno. Torej tudi sedaj niso mogli priti Rečani do svoje glave. Ne smemo pa misliti, da je reška avtonomna stranka še vedno tako trdovratna in sovražna mažarski vladi, kakor je bila nekdanj. Da bi se spravila z Banffyjem, ga je prosila posredovanjem guvernerjevimi dovoljenji, da se sme z njim dogovarjati o reških zadevah. Banffy je na to odgovoril, da vsprejme rad vsakogar v avdijenci, toda Rečani naj nikar ne mislijo, da bi vlada popustila le v najmanjši zahtevi. Vse to se je godilo pred volitvijo župana. Rečani, recte Mayländerjevi pristaši so mislili, da bo Banffy konečno vender le odnehal. Toda varali so se. Preveč jih imajo Mažari v svojih pesteh. Banffyju je sedaj pač vse jedno, ali se avtonomisti udajo ali ne, ker jim Reka itak ne uide več. Avtonomisti so izgubljeni in krivo je samo to, ker prezirajo na vsi črti domoljubne Hrvate, s katerih pomočjo bi bili jedino mogli uspešno ustavljati se mažarskemu nasilstvu.

Nemška socijalna demokracija je našla v zadnjem času zelo hudega nasprotnika v nemški vladi in le žal, da se sovražita ta dva faktorja najbolj le radi tega, ker se ne strinjata v zunanji politiki in glede militarizma. Minulo sredo je predložila vlada zbornici zakon glede naknadnega kredita za vzdrževanje nove posesti Kiao-Čau. Pri ti priliki se je razkoračil socijalistični voditelj Liebknecht, ki je na vse možne načine prijemal vladu, ki je po njegovem mnenju postala sužnja Rusije. Odgovarjal mu je državni tajnik Posadovski, ki je videl v Liebknechtovih besedah nove dokaze, da je socijalna demokracija revolucionarna stranka. Take nazore in namene bode vlada z vso silo in eneržijo pobijala in se ji morajo v tem boju pridružiti vse trezno misleče stranke. Boj proti socijalni demokraciji ni dvo boj mej njo in vladu, marveč boj današnjega družabnega reda z vladu proti socijalni demokraciji. — Vlada je sicer pričela boj proti največjemu sovražniku, toda ne sme imeti posebne nade na zmago, ker se ne bori s praviimi sredstvi.

Italija in Zvezne države. Ravno te dni se v Florenci obhaja slavnost soodkritja Amerike po Italijanu Amerigo Vespucciju in pri ti priliki je došlo k slavnosti tudi nekaj zastopnikov iz Amerike. Sprejeli so jih Italijani sicer še precej uljudno, toda vidi se, da v italijanskih krogih ni prevelikega navdušenja za Amerikance. Sicer Italija tudi ne simpatizuje s Španijo, kar je seveda umevno, ako pomislimo, kak duh veje po Italiji in kakega mišljenja je večina španjskega prebivalstva, vendar pa se splošno pripoznava, da pravica ni na ameriški strani. Pač pa so Italijani splošno navdušeni za Kubance in posebno oni, ki so se lani ogrevali za Krečane, so sedaj vsi na strani Kubancev. Iz Milana je odšlo že nekaj dvanajstoric mož prostovoljcev na Kubo, da se bodo bojevali na strani vstašev.

Cerkveni letopis.

Belgijci pri Leonu XIII.

Zadnjo soboto je vsprejel papež Leon XIII. lepo število Belgijcev, ki so se prišli poklonit sv. Očetu. V svojem odgovoru omenja Leon XIII., s kakim izrednim veseljem se spominja še onih časov, ko je živel v Belgiji kot poslanec papežev. Tedaj je spoznaval Belgijce kot zvesto vdane katoličane, skrbeče zato, da svojo katoliško vero ohranijo neomadeževano in živo svojim potomcem kot najdražji zaklad svoje narodne dedščine. Zato je tudi kot papež vsako priliko porabil, da je Belgijcem pokazal svojo pastirsko skrbljivost. Zato ga prav posebno veseli, da so se Belgijci ta dan v tolikem številu zbrali pred njim, da mu pokažejo svojo sinovsko udanost in duha iskrene pokorščine do rimske stolice in do svojih škofov, katerih modrost in gorečnost za blagor duš je sv. Očetu dobro znana. Potem pa je glede socialnega vprašanja papež izgovoril nastopne besede:

Ugodno priliko ste našli v naših dneh pokazati duha sinovske udanosti in pokorščine glede tako zvanega socijalnega vprašanja, ki s tako silo razburja Francosko, Italijo, Nemčijo in sploh vse kulturne narode. Vi niste glede tega vprašanja prezrli naukov naše okrožnice o delavskem vprašanju, marveč ste se trudili te nauke prevesti v dejanja. V soglasju z javnimi oblastmi so se združili v Belgiji delodajalci in delojemalci v obilnem številu z namenom delovati na to, da se v smislu te okrožnice rešuje velevažno socijalno vprašanje. Že se vidijo dejanjski, resni vspehi. L' union fait la force (Jedinstvo tvori moč) to je vaše geslo. Ostanite torej tesno združeni, bodite jedini pred vsem na verskem polju, ki je branik časnih koristij, in ker v tej stvari velik del naloge pripada oblastvom, ogibajte se skrbno spodkopavati z nepremišljenim nasprotovanjem veljavo onih, katerim je izročena oblast.

Mejsebojna nasprotstva naj skušajo delodajalci in delavci poravnati po skupnem dogovarjanju v duhu krščanske dobrohotnosti. Oboji naj spoštujejo pravice drugega ter naj skrbje, da vestno spolnujejo dolžnosti in obveznosti, katere imajo drug do drugega. Mi vemo, da so se zadnji čas mnogi, ki so bili dosedaj ločeni, združili z nami v jedinstvo in soglasju z mnogim zatajevanjem, kar je posebne hvale vredno, prepričani, da zato treba prenašati tudi žrtve. Ta njih plemenitost naj bi bila vsem vzgled in v spodbudo, da vsi katoličani v Belgiji složno delujejo v skupno dobro, za mir in soglasje mej raznimi stanovi človeške družbe, za mir, ki je bistveni pogoj ljudske sreče in blagostanja narodov.

Tedenski koledar.

Nedelja, 1. maja: 3. povelikon. Filip in Jakob ap., evang.: Jezus napove svoj odhod. Jan. 16. — Ponedeljek, 2. maja: Anastazij šk. — Torek, 3. maja: Najdba sv. Križa. — Sreda, 4. maja: Florijan m. — Četrtek, 5. maja: Pij. V. p. — Petek, 6. maja: Jan. Evang. pri lat. vratih. — Sobota, 7. maja: Stanislav šk. — Solnce izide 5. maja ob 4. uri 46 min., zaide pa ob 7. uri 9 min. — Lunin spremen: Ščip 6. maja ob 7. uri 32 min. zjutraj. — Dan zraste v maju za 1 uro 13 minut. — Musica sacra v nedeljo 1. maja: v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Tretja maša po Št.-Galskem koralu zl. K. Greith, Alleluja in verzikel zl. A. Foerster, offertorium zl. G. Veselak. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Misa Tota pulchra es Maria, zl. P. Angelik Hribar, graduale Foersterjev, ofertorij Veselakov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. aprila.

(Po ljubljanskih mestnih dopolnilnih volitvah.) Letošnje včeraj dovršene dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski so v mnogem oziru zanimive, posebe v tem, da so letos pri volitvah zopet nastopili nemški liberalci in nacionalci v Ljubljani in da so tem nasproti pri volitvi složno nastopili slovenski volilci. Koliko grenkih spominov, koliko blagih nad nam se vzbuja spominjajočim se teh dveh dogodkov! Za danes se ne pečamo s posameznostmi. Omenimo le dvoje, troje besed. Katoliško-

narodna stranka se je ne sicer glasom pravih dogovorov, pač pa v duhu teh dogovorov udeležila volitev ter podpirala slovenske kandidate stoječ na braniku svojega narodnega programa ter prepričana, da se bo tem bolj vpoštevala tudi njena beseda, kadar jo povzdigne v interesu mestnega gospodarstva in vzlasti v varstvo javne pravosti. — Te volitve so pa po našem mnenju tudi pretrgale zadnje nitke zveze narodno-napredne in nemško-liberalne stranke in to je drugi važen uspeh teh volitev. — Nemškutarji so bili poraženi v vseh razredih, a prezreti ne smemo, da so dobili precej glasov, vzlasti v prvem razredu, toliko, da so Slovenci nujno dolžni složno postopati, ako hočejo tudi v prihodnje zmagovati v tem razredu. Slovencem v Ljubljani, ki so bili ta teden složni pri volitvah, treba biti složnim tudi pri delu za duševni in gmotni napredek bele Ljubljane, potem bo še le pošteno dovršeno pravo narodno delo.

(Dr. Schaffer še vedno deželnošolski svetnik.) Mej nemškoliberalnimi agitatorji opazili smo minole dni tudi posl. dr. Schafferja. Čutil je tudi on v sebi dolžnost nastopiti proti Slovencem. Prav tako, ako je to njegovo politično prepričanje. Toda toliko čuta dostojnosti bi pa tudi moral imeti, da bi odstopil iz deželnega šolskega sveta, kamor je bil izvoljen z glasovi sedaj od njega toliko sovražnih slovenskih članov deželnega odbora. Nekoliko več politične doslednosti in dostojnosti smo pač pripisovali dr. Schafferju. Obžalujemo, da smo se varali.

(Zahvala.) Prijetno imam dolžnost, izreči vsem volilcem glavnega mesta, ki so pri ravno končanih občinskih volitvah kakorkoli pripomogli k slavni zmagi vseh kandidatov, v imenu izvrševalnega odbora narodne stranke najtoplejšo zahvalo.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, načelnik.

(Imenovanje.) Franc Smolnikar, c. kr. stotnik I. reda pri 35. polku, je imenovan c. kr. majorjem pri 18. inf. polku.

(Efektna loterija mesta ljubljanskega.) Kakor znano, dovolil je presvitli cesar vsled potresa toli prizadetemu mestu ljubljanskemu prireditve efektne loterije, katera je založena z 2700 glavnimi in stranskimi dobitki v vrednosti 100.000 kron. Prvi glavni dobiček v znesku 50.000 kron izplačal se bode, ako bo lastnik dotične srečke to zahteval, v gotovini v zlatu. Čisti dohodek efektne loterije namenjen je zakladu za regulacijo ljubljanskega mesta. Z ozirom na obdekoristno svrhu te loterije in na nizko ceno srečk, nadejati se je živahne udeležbe vseh slojev našega prebivalstva. Srečke dobivajo se po kroni (50 kr.) v vseh tobačnih trafikah, loterijah in menjalnicah. — Javno žrebanje vršilo se bode nepreklicno dne 4. oktobra t. l.

(Slovenska Matica.) V zadnjem rednem običnem zboru so bili skoro soglasno v odbor za določbo 4 let izvoljeni gospodje: dr. H. Dolenc, A. Koblar, Fr. Levec, dr. Fr. Lampe, Fr. Orožen, R. Perušek, dr. Fr. Sernek, Fr. Šuklje, dr. Iv. Tavčar in A. Žumer. Volitve se je udeležilo 389 družtvenikov.

(V Javorjah nad Loko.) 29. aprila. Danes zjutraj ob osmi uri smo pokopali že dalje časa bolehnega gospoda Jožefa Kreka, brata gospoda dr. Gregorja Kreka, več kot 30letnega organista, poprej tudi cerkovnika, nekaj časa župana občine javorske. Bil je blag, krščanski, naroden mož, po svojem značaju v obče priljubljen. Naj mu sveti večna luč!

(Zborovanje sadjerejcev v Novem mestu.) Kmetijska podružnica novomeška priredi v četrtek po binkošti t. j. dne 2. junija t. l. v Novem mestu shod sadjerejcev, pri katerem se bodo razpravljala vsa vprašanja, tičejoča se povzdige sadjarstva na Dolenjskem, zlasti pa vprašanja, kateri kraji na Dolenjskem so posebno pripravi za pridelovanje sadja, kako bi bilo po teh krajih pospeševati in razširiti sadjerejo in katere vrste sadja kaže v veliki meri zasajati, da se povzdigne sadna kupčija in postane sadjereja bolj dobičkonosna. — Vabimo s tem vse naše veščake in vnete sadjerejce, da na podlagi dosedanjih izkušenj in z ozirom na sadno trgovino prouče ta vprašanja in se mnogoštevilno udeleže zborovanja, važnega za prospeh domače sadjereje.

(Na veliki ljudski veselici) katero priredi jutri popoldne »Slov. krščansko-socijalna zveza« iz Ljubljane v Šent. Vidu, pojo slavni šentvidski

pevci in pevke te-le pesmi: »Rojakom«, Belarjev mešani zbor; »Zvonikarjeva«, mešan zbor Blaža Potočnika; »Čuk se je oženil«, narodna pesem, harmonizoval L. Kuba. Mešani zbor šentvidski je pod vodstvom g. nadučitelja J. Žirovnika tako vrlo izvežban, da bodo imeli ljubljanski izletniki nenavaden vžitek.

(Slovenel in — kamenje.) Iz Celovca, dne 27. aprila: Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico je imela dne 24. t. m. v hiši g. Prosekarja v Kotmarivasi svoj letni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Ko so bile rešene podružnične zadeve, govoril je č. g. prefekt Val. Podgorc res izborno o »veri, šoli in učiteljih«. Izvrstni, temeljiti govor je napravil na poslušalce najboljši utis. Za njim je spregovoril g. F. Müller jako dobro o narodni šoli. Po zboru je bila prijetna domača zabava. Vse se je vršilo v lepem redu. — Nasprotnikom pa to ni bilo po volji. V pozni nočni uri so začeli naskakovati hišo, v kateri je bilo ostalo še nekaj zborovalcev. Letelo je kamenje in polena na hišo; razbili so jedno šipo, na zidovju pa vidiš še danes sledove nemškutarske »kulture«, kakoršno je tukajšnjim kukavicam na velikonočni ponedeljek vcepil sam Schönerer! Izgledi vlečejo in tako vidimo, kako se pritlikovci doma vadijo v tem, kar so jim velikani-voditelji tako — vzorno kazali na Dunaju! S takim početjem obsojajo se nasprotniki sami, ljudstvu pa mora baš to najprej odpreti oči, da spozna, kaj je namen onim hujšakcem! — Radovedni smo, kaj bode v tem slučaju storil preljudi naš celovski baron Mac-Nevin!, ko Slovence tako skrbno varuje raznih — kug, davic itd., jih bode pač tudi varoval kamenja! Upajmo vsaj, da bode svojim orožnikom zapovedal, malce zasledovati to stvar in njene provzročitelje. Kje jih imajo iskati, gotovo ne bo pretežka uganjka! Hvaležnejše bo to gotovo, nego je pošiljati orožnike za tistimi, ki po mislih g. barona »kolportirajo« »Mir«. — Nasprotni »Herrenvolke« se torej kaže v čim lepši luči! Cenjeni rojaki izven Koroške pa iz tega spoznajo, v kakšnem položaju smo koroški Slovenci in da nam je treba prav poguma, napravljati shode, ko kar zaporedoma letijo na nas: kuga, legar, davica in tudi — kamenje!

(P. n. naročnikom »Voditelja«) Uljudno prosimo vlč. g. g. duhovnike, kateri se mislijo naročiti na »Voditelja«, da se v kratkem oglasijo. Ker je prva zaloga popolnoma pošla, dali smo tiskati drugo, zatoorej prosimo malo potrpljenja one gospode, kateri so list naročili, in ga še niso dobili. Upravištvu »Voditelja«.

(V ilustracijo istrskih razmer.) Tržaško namestništvo je razpisalo meseca decembra 1897 na-tečaj štipendije blagopokojnega škofa Dobrile v znesku 120 gld za dijake hrvatske ali slovenske narodnosti iz poreško-puljske škofije. Za to štipendijo sta se oglasila dijaka, in sicer Hrvat Jakob Cecinovič iz Jurčicev pri Vodnjanu, dijak gimnazije v Sušaku, in neki Italijan Mani Cosetto, sin zagrizenih Italijanašev od Poreča, ki pohaja italijansko gimnazijo v Kopru. Dasi je Cecinovič marljiv učenec in je dovršil I. razred v Sušaku z odliko in vrhu tega revnega stanu, Cosetto pa nima niti jednega dobrega spričevala in je Italijan, ki ima pri tem še vso oskrbo v konviktu v Kopru, vendar je dobil ta poslednji štipendijo. Vse to govori z vnebovpijočim glasom o razmerah v Istri!

(Karlo Martinoličeva tiskarna v Pulju.) to je onega Martinoliča, ki je izdajal nek zloglasni izdajski list in ki sedi sedaj za zapahom v Rovinju zaradi velikih svot poneverjenega denarja, je bila oni dan prodana na javni dražbi. Goriški tiskar A. Gabršček pak jo je kupil. Res je: nulla dies sine linea!

(Proti renegatu dr. Krstiču) se je vršila dne 18. aprila sodna razprava zaradi javnega nasilja po § 81. k. z. Predsedoval je Lah Crusiz (Krušič!) in prisedovali so Lahi Maffei, Ghira in Petronio. Politične informacije o tem prelepem tičku se niti prečitale niso in dr. Krstič je bil obtožbe oproščen. — Kavka vrani ne izkljuje oči!

(Mejnarodna krščansko-socijalna zveza.) List »Liberte« iz Freiburga poroča, da je po naročilu papeževem kardinal Rampolla poslal pismo, v katerem odobrava sv. Oče program, določen po odposlancih katolikih na mejnarodnem socijalnem shodu v Curichu. Ta program namerava osnovati

mejnarodno zvezo vseh katoliških delavskih društev. Načelnik tega odbora je poslal v Rim načrt programa, v katerem je označil povod in namen zveze. Papež se je o vsem poučeval z velikim zanimanjem, izrazil svojo zadovoljnost ter iskreno in v vseh točkah odobril načrt, po katerem naj se zasnije ta mejnarodna zveza. Papež Leon XIII. je ob tej priliki zopet poudaril, naj katoličani delujejo na to, da naj se načela papeževa, izražena v okrožnici o delavskem vprašanju, vedno bolj in bolj uvajajo v dejansko življenje.

(Fonograf — agitator.) Novo orožje, katero vstvarja današnja veda, porablja za-se tudi bojevniki na volilnem bojišču na Francoskem. »L' Univers« piše, da hodi neki kandidat po svojem volilnem okraju z velikanskim fonografom. Njegovi agitatorji ga postavijo v vsakem večjem kraju sredi prostornega trga ter prično lep koncert, ki privabi veliko ljudij na trg. Fonograf najprej igra razne komade n. pr. Chant du départ, koračnico Aida, na to pa čujejo volilci iz fonografa nastopne besede: Glasujte vsi dne 8. maja za N. N., radikalnega republikanskega kandidata, kateremu ste kot poslancu že pet let skazovali svoje zaupanje. On se bo trudil tudi v prihodnje, da vas zastopa z isto skrbljivostjo, podpirajoč vsestranski vaše koristi itd. Tako varuje kandidat svoje grlo ter družji pred svojimi volilci prijetno s koristnim. Pravijo, da so volilci s te vrste kandidatnimi govori prav posebno zadovoljni. — O drugem kandidatu pripoveduje »L' Univers«, da se vozi s kolesom po svojem volilnem okraju in sicer tako, da pride vselej dan poprej pred svojim tekmečem, ki se vozi v navadnem vozu. Ker pogovor pravi, da preje melje, kdor preje pride, dobi večinoma kandidat-kolesar lepše, včasih jedino primerno zbirališče za volilce, kjer jih ravno dobro obdela in opili, ko pride njegov tekmeč.

(Neprodirna trdnjava.) Nekdo je, ki vliva v svoji tovarni kanone, katerim se ne more ustavljati nobena še tako mogočna trdnjava, vendar za jedno trdnjavo zanj posebno važno baje ne zna napraviti primerne kanona. Ta mož je znani izdelovatelj kanonov Krupp in trdnjava, za katero nima pravega orožja, je nemški državni zbor. On je namreč državni poslanec za okraj Essen, a njegovi volilci ga baje vkljub njegovim silnim kanonom ne marajo več voliti. Pravijo, da bo Krupp moral dotični kanon pozlatiti, potem da bo baje dobil ono skrivnostno moč, s katero si bo osvojil to za navadne kanone neprodarno trdnjavo.

(Iznajdljivi Amerikanci.) Odkar je buknila vsaj na papirju vojska mej Španijo in Zjedinjenimi državami, obsipajo pisarne vojaškega ministerstva združenih držav razni čudaki, ki ponujajo za vničenje Španjcev razne iznajdbe uprav — amerikske. — Jeden je znašel sredstvo, s katerim Amerikanci zasedejo Kubo brez boja. Zato ni treba nič drugega razven zgraditi pod morjem predor vodeč od Floride v Havano. Tem potom pridejo Amerikanci pod zemljo do Havane ter v sredi Havane izpod zemlje nastopijo sredi brezskrbnih Španjcev, ki se jih tako prestrašijo, da se gotovo takoj podajo. — Drugi je pripravljen v balonih prenesti razne torpedo ter jih na Kubo spustiti in sprožiti na določenih krajih. Tretji hoče napraviti posebne bicikle, po katerih bi se vojaki kolnarji po morju vozili kakor po suhem ter kmalu dovolj armade spravili na Kubo, seveda ako bi jo Amerikanci imeli. Res iznajdljivi vojevniki.

(Sejmi po Slovenskem od 2.—7. maja.) Na Kranjskem: 2. v Novem Mestu, na Vrhovcu, v Cerknici, Železnikih, Svibnju, Tirni, Planini pri Črnomlju, na Travi, v Boh. Bistrici, Ljubljani, v Boštanju in Banji Loki; 3. pri Fari; 4. na Jese-nicah, v Srednji Vasi, Poljanah, Sorici, Ložu, Kočevju, na Krškem, v Litiji, na Dobrničah in v Domžalah; 5. v St. Gothardu, na Toplicah in v Črnomlju. — Na Sloven. Štajerskem: 2. v Ljubnem; 3. v Podsredi, pri sv. Roku, v Trbovljah, Sevnici, pri sv. Mariji v Jerenini, v Loki; 4. v Bistrici, St. Jurju ob južni želez., sv. Lovrencu, Svičini, Gornjem Gradu, pri sv. Trojici in na Ptujem; 5. pri sv. Barbari; 7. v Spod. Kostrivnici. — Na Koroškem: 2. v Frežah, Kaplji, Redendolu in Saksenburgu; 3. v St. Andražu, Terzi, Lavamintu in Oberdravbergu. — Na Primorskem: 2. v Grobniku in na Bukvi; 3. v Sežani; 5. v Gorici; 6. v Glemoni.

Društva.

(Zahvala.) Podpisana se najudaneje zahvaljuje veseloštopanom gospodom občinskimi svetniki: Antonu Kleinu, Jožetu Lenčetu, Eliji Predoviču in Jožetu Turku, ki so vsak po 5 gld. blagovolili darovati za našo društveno zastavo, ter prosiva, da tudi nadalje blagohotno ohranijo odlično svojo naklonjenost slovenskim krščansko-socijalnim delavskim stanovom. Za odbor »Slovenske krščansko-socijalne zveze« v Ljubljani. Dr. Jožef Debevec, t. č. podpredsednik; Iv. Štefe, t. č. tajnik.

(Pedagogičsko društvo) zboruje dne 5. maja v Kostanjevici ob 10. uri predpoldne po nastopnem vsposredu: 1. Odborovo poročilo o društvenih knjigah. 2. Razgovor o praznovanju petdesetletnice cesarjevega vladanja. 3. Prosto-voljno predavanje. 4. Pevska vaja za slavnostni koncert. 5. Nasveti. — Zborovanje se bode vršilo v šoli, skupni obed bode v gostilnici gospe Bučarjeve, kjer bode igrala sl. kostanjevska godba. Gosti dobro došli! Pri posebno neugodnem vremenu se preloži zborovanje za 8 dnij. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Vodstvo c. kr. poštnohranilničnega urada) na Dunaji je razposlalo okrožnico z izvestjem o prometu v mesecu marčiju. Ista v uradnem delu objavlja odredbo, ki vložnikom dovoljuje, da na prednji strani »Prejemnice« smejo pisati številke in črke, ne da bi zavoljo tega morali plačevati po 2 kr., kakor se to zahteva za pismena priobčila na zadnji strani prejemnice. Druga naredba pravi, naj poštni uradniki strogo gledajo na to, da bo pri čekovnem vplačevanju na prejemnici pismeno razkazani datum soglasil z onim pri poštne pečatu. Ako bi bilo treba »datum« popravljati, mora to storiti stranka, uradnik ne sme. — Glede prometa povzamemo sledeče podatke: V minoletem mesecu je po državi vložilo 5443 vložnikov v varčevalnem in 271 v čekovnem oddelku, od zadnjih jih 249 spada k prometu nakazničnemu. V varčevalnem oddelku se je 248.806krat vložilo skupaj za 3.881.604 gld., v čekovnem pa 1.174.903krat za 169.025.918 gld., torej skupno v obeh 1.423.709krat za 172.907.523 gld. Od tega po Stajarskem 72.029krat za 6.029.585 gld., po Koroškem 21.288krat za 1.787.253 gld., po Kranjskem 17.282krat za 1.464.694 gld., po Primorji 27.757krat za 2.945.837 gld., po Dalmaciji 8905krat za 694.480 gld., vrnili so pa v obeh prometih, v varčevalnem in čekovnem skupaj 373.901krat za 178.812.827 gld., od tega pride po naših krajih na Stajarsko 11.262krat v znesku za 2.807.677 gld., na Koroško 3080krat za 487.068 gld., na Kranjsko 2017krat za 431.908 gld., na Primorsko 6420krat za 1.619.981 gld. Od dne 12. januarja 1883, ko je hranilnica začela poslovati, pa do konca marčija letos se je po državi vložilo vsega skupaj 119.974.328krat za 14.337.321.734 gld. 94 kr., a vrnilo 32.491.828krat za 14.200.526.714 gld. 89 kr., tako je v blagajnici preostalo čistih 136.795.020 gld. 5 kr. Med povračili nahaja se 36.836.765 gld., za kar je urad vložnikom po želji kupil in odposlal vrednostnih papirjev. Pri vložnikih nahaja se 13.272 knjig-rentovnic, vrednih 30.289.580 gld., potem 1.274.101 vložnih in 35.506 čekovnih knjižic. Ob svojo knjižico je prišlo ravno 200 varčevalcev, med njimi trije s knjižicami slovenskimi, dve je bil izdal c. kr. poštnohranilnični urad na Dunaji, tretjo pa pošta »Merna«. — Novo pošto z nabiralnico dobila je »Žerovnica« na Kranjskem. — V neuradnem delu okrožnice nahajajo se podatki o poštnej hranilnici po Ogerskem, Francoskem, Belgijskem, Švedskem, Taljanskem, Nizozemskem, Ruskem.

Darovi.

Za katoliški dom: G. župnik Anton Korbič 5 gld. G. c. kr. vojaški kurat Anton Jaklič 10 gld. G. župnik Janez Gerčar 5 gld. G. župnik Franc Andrejak 1 gld. G. J. Dolar 1 gld. G. kanonik dr. M. Leben 20 gld. Dr. Neimenovan 100 gld. G. prof. dr. J. Svetina 5 gld. G. župnik Jan Pfajfar 5 gld. G. župnik Jan Piskar 3 gld. Neimenovan 3 gld.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Ant. Jamnik, župnik v Sorici kot kruhe sv. Antona 3 gld. — El. Pintar 1 gld. 50 kr. — G. Tršar z Vrhlike 3 gld. — Neimenovan 2 gld. — Neimenovan 1 gold. — G. Fr. Porenta, župnik v v Križih povodom abrahamovanja 5 gld. — Visoki deželni zbor Kranjski 250 gld. — G. župnik M. Saje 2 gld. — G. župnik J. Hladnik iz Goč 10 gld.

Bog plačaj stotero blagim dobrotnikom!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 30. aprila. Avstr. kvotna deputacija je včeraj odklonila stališče ogerske kvotne deputacije ter izjavila, da vztraja na prejšnji računski podlagi; dosta-

vila je ob enem, da želi zanaprej ustmeno obravnavati.

Dunaj, 30. aprila. Pravosodni minister je z ozirom na neko pritožbo, da je nadso-dišče v Građu neki ugovor slovenske stranke rešilo nemški, ukazal, da se to sme zgoditi, vendar morajo skrbeti nižje inštanice, da stranka dobi odgovor v istem jeziku, v katerem je vloga pisana.

Dunaj, 30. aprila. Vlada se je dogovorila z voditelji desnice, da hoče tudi še po delegacijah sklicati državni zbor. V ta namen bo zborovanje delegacij, ki se prične 9. maja, kolikor mogoče kratko. Ali se zbornično zasedanje preloži 5. maja, še ni določeno. Zasedanje državnega zbora po sejah delegacije bo trajalo do konca meseca junija. Vlada hoče tem potom pod streho spraviti proračunski provizorij.

Dunaj, 30. aprila. Ob koncu svojega govora je imel Schönerer hudo prasko s soc. demokrati, katerim je očital, da se bore za mejnarodno, socijal-demokratično, židovsko, anarhistično republiko. Posl. Daszynski je vpil nad njim: Ti si norec, divjak, lažnjivec: Schönerer: Vidi se iz teh divjih krikov, da sem v tarčo zadel!

Zagreb, 30. aprila. Včeraj se je objavila razsodba višje distance v zadevi umora uradnikov v Sjenici. Izmed najhujših k smrti obsojenih so se danes zjutraj ob 6. uri usmrtili le trije; tudi zaporno kaznen je sodišče znatno znižalo.

Belgrad, 30. aprila. Uradni list objavlja danes kraljevi ukaz, s katerim se razpisujejo splošne volitve za skupščino na dan 4. junija.

Rim, 30. aprila. Ministerski svet je sklenil pozvati pod orožje rezervnike letnikov 1870 in 1871.

Berolin, 30. aprila. Budgetna komisija državnega zbora je z vsemi proti glasovom socijalnih demokratov dovolila 5 milijonov kredita za Kiao-Cau.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Akoravno smo že včeraj obširneje omenili zadnjega spopada mej Španjci in Amerikanci pri pristanu Matanzas, vendar treba dodati še poročilo o tem dogodku, kakor dohaja iz španjskih krogov. Amerikanci namreč trdijo, da je velika izguba na španjski strani, mej tem ko se njim samim ni pripetilo nič žalega. Maršal Blanco pa poroča vladi v Madrid tako-le: Tri ameriške križarke so pričele streljati na naše baterije v utrdbi Morillo pri Matanzas. Toda vsi streli so zgrešili pot in niso povzročili nobene škode. Mi smo oddali 14 strelcev, na katere so odgovorile nasprotno križarke z večjim številom bomb, toda tudi te nam niso prav nič škodile. Tudi na baterijo pri Sabanili so poslali 14 strelcev, toda ubili so le jednega osla. Baterije so streljale štirikrat, ker so se ladije polagoma umikale.

Nadalje poroča maršal Blanco, da sta avstro-ogerski in francoski konzul protestovala proti temu, da se prične bombardovanje poprej, dokler niso o tem obveščeni podaniki drugih držav.

Poročilo maršala Blanco se torej prav malo vjema s poročili iz New-Yorka in Keywesta, vendar pa moramo v tem slučaju bolj verjeti Španjcem, ker bi se sicer, kot smo že včeraj omenili, Amerikanci s svojimi tremi ladjami gotovo ne bili umaknili iz pristana na svojo prejšnjo postojanko.

Vstaši na Kubi so izgubili po španjskih poročilih 20 mož, mej njimi dva voditelja; na španjski strani sta padla dva vojaka, jeden poročnik in dva vojaka sta ranjena. Načelnik vstašev Ajona se je udal.

V Eastonu v Pennsylvaniji imajo Amerikanci nekaj skladišč za smodnik in drugo vojno potreščino. Dve taki skladišči ste zleteli v četrtek popoldne v zrak. Ubite so bile pri ti nesreči tri osebe, ranjeni dve, še več se jih pa pogreša. Amerikanci menijo, da so povzročili to eksplozijo španjski vohuni.

Iz Manile še nimamo nikakih poročil o spopadu sovražnih sil. Španjci trdijo, da dospe ameriško brodovje jutri pred glavno mesto otoka Luzon, ako jim španjske ladije ne zapro pota. Kri-

žarka »Castello« se nahaja z nekaterimi drugimi ladjami v notranjem zalivu, mej tem ko so usidrane ostale ladije na najbolj zahodnem delu Filipin in pričakujejo sovražnika.

Berolin, 30. aprila. »Berliner Tagblatt« poroča: Novica, da je avstrijski cesar Franc Jožef podaril velik znesek v podporo Španiji, je vzbudila v Ameriki nečuveno razburjenje. Amerikanski listi dokazujejo, da je Avstrija s tem zapustila svoje neutralno stališče ter da je ž njo jednako postopati, kakor s Španijo. Javno mnenje je s toliko silo vsled tega pritiskalo na predsednika, da je ta oddal avstrijskemu zastopniku posebno noto, v kateri o tej stvari zahteva pojasnila.

Dunaj, 30. aprila. »Fremdenblatt« z ozirom na senzacijonelna poročila glede daru cesarjevega, namenjenega Španiji, pravi, da je vse, kar se o tem piše, popolno izmišljeno ter je le delo senzacijskih poročil lačnih amerikalnih časnikarjev.

Dunaj, 30. aprila. Iz Pulja se poroča, da so ondi z vsem potrebnim opravili največjo torpedo-križarko, katera nemudoma odpluje na Kubo.

London, 30. aprila. »Times« se poroča iz New-Yorka, da se oglasi vsak dan 1000 do 2000 novincev-prostovoljcev.

Atene, 30. aprila. Vlada združenih amerikalnih držav je ponudila grški vladi za njeno brodovje 50 milijonov dolarjev. Grški listi svetujejo vladi, naj brodovje proda za imenovano ceno.

Madrid, 30. aprila. Vojni minister je izjavil v zbornici, da je ameriško brodovje poslalo 60 strelcev na Matanzas, a ni povzročilo nobene škode. Nasprotno pa je poškodovana jedna ameriških ladij. Tudi vstaši, ki so istodobno naskočili utrdbo, so bili tepeni in so morali bežati.

Madrid, 30. aprila. Utrdbe pri Matanzas vkljub 300 ameriškim strelom niso nič trpele. Izmed vojakov ni nihče ubit in nihče ranjen.

St. Vincent, 30. aprila. Španjsko brodovje je odplulo proti jugu. Konečna smer ni znana. Dotična povelja se izdajo šele na odprtem morju.

St. Vincent, 30. aprila. Včeraj popoldne se je vrnilo pet španjskih ladij, ki so se podale na široko morje, nazaj v pristan, ker so nekoliko poškodovane. Danes odplujejo zopet dalje.

Keywest, 30. aprila. Ameriška ladija »Newjork« je zajela včeraj večji španjski ribiški čoln, ki je bil naložen z ribami. Sedem mož, ki so bili na ti ladiji, pripada španjski mornariški rezervi. Ameriški častniki sodijo, da so bili to samo vohuni, ki so zasledovali ameriško brodovje.

Washington, 30. aprila. Vojna uprava je priredila osem večjih parnikov, ki bodo odvedli prvi del vojaške ekspedicije na Kubo. V kratkem odrine 10.000 mož.

Tampa, 30. aprila. Poveljnik prve brigade vojaške divizije v Tampu je dobil povelje, naj takoj zbere vojne sile ter pripravi vse potrebno za odhod. Z živžem naj se preskrbi za 30 dnij.

New-York, 30. aprila. »Eveningpost« poroča iz Keywesta, da sta parnika »Terror« in »Machias« bombardovala mesto Cardenas. Po dveurnem bombardovanju so umolknila španjske baterije. Padlo je mnogo Španjcev, Amerikanci nimajo nobene škode.

Splošno priznano

Je kot najboljša odvajalno in prebavljivo sredstvo

Sagrada Malaga - vino.

Cena 1 vel. stekl. 1 gld. 20 kr. Dobiti je v deželni lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani, 165 1 8

Resljeva cesta štev. 1, poleg mesarskega mosta.

Telefon štev. 68.

Umrli so:

27. aprila. Marija Kozina, kuharica, 75 let, Špitalske ulice 5, pljučnica.

V bolnišnici:

27. aprila. Jožef Snoj, gostač, 78 let, ileus.

28. aprila. Jožef Gradiška, sobni slikar, 73 let, pljučnica.

Tržne cene v Ljubljani

dné 30. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	14	Špeh povojen, kgr.	72
Reš.	9 50	Surovo maslo,	80
Ječmen,	8	Jajce, jedno,	2
Oves,	7 80	Mleko, liter,	10
Ajda,	10	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	8 50	Telečje,	62
Koruz,	7 50	Svinjsko,	68
Krompir,	3 80	Koštrunovo,	40
Leča, hktl.	12	Piščanec,	50
Grah,	12	Golob,	18
Fizol,	10	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	92	Slama, 100	1 60
Mast,	7	Drva trda, 4 kub. m.	6 30
Špeh svež,	66	" mehka, 4 " "	4 50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 308-2 m.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. ura
29	9. zvečer	730-2	13-8	sl. jug	del. jasno	
30	7. zjutraj	731-5	11-5	sl. svzh.	jasno	0-2
	2. popol.	732-1	20-1	sr. sevzh.	skoro oblč.	

Srednja večerajšnja temperatura 15-2°, za 3-4° nad normalom.



317 1-1

Tužnega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo, mojo nepozabljivo soprogo, gospo

Marijo Trdina,

dné 29. aprila 1898 ob 4. uri popoldne, po kratki bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 58. letu njene starosti k sebi v boljše življenje poklicati.

Pogreb drage ranjce boče v nedeljo, dné 1. maja ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 35 (Bežigrad), na pokopališče k sv. Krištofu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Drago pokojnico priporočam v pobožno molitev in blagi spomin.

V LJUBLJANI, dné 30. aprila 1898.

Gregor Trdina,
sopro.

Venci se hvaležno odklanjajo.

VABILO

k

izvanrednemu občnemu zboru
reg. vipavske vinarske zadruge
v Vipavi,

ki bo

dné 8. maja t. l. ob 4. uri popoldne
v prostorih posojilnice v Vipavi.

Dnevni red:

1. Poročilo o spremenjenih pravilih.
2. Volitev novega načelnštva v zmislu novih pravil.
3. Slučajnosti.

315 1-1

Upraviteljstvo.

Konjiček bosniške pasme,

mlad. pripraven za ježo in za vožnjo je z na pol kritim vozom in opravo vred na prodaj.

Pogoje pové gosp. A. Putrich v hotelu „pri južnem kolodvoru“ v Ljubljani. 319 3-1

Štajersko deželno kopelišče Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo - solnato - kisli-
kasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških
avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihal-
nih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča
Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sred-
stvo, 303 20-1

razpošilja vselej sveže napolnjeno

deželna glavna zaloga v deželni hiši v Gradcu in
kopeliščno oskrboništvo v Rogatec-Slatini.

Deželna rogaška kislá voda se povsodi prodaja.

Krasna mladinska knjižica!

Pomladni Glasi

posvečeni

slovenski mladini.

8. zvezek. — S štirimi slikami.

Uredil in založil

Jan. Ev. Zoré.

Cena broširanim 30 kr., v pol platno
vezanim 40 kr., v celo platno vezanim
55 kr., krasno vez. 75 kr., po pošti
5 kr. več. — Dobé se v ljubljanskem
semenišču, v katoliški Bukvarni in pri
Jan. Kraju v Novem mestu. — Tudi
se dobé prejšnji letniki razven prvega.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

HERBABNY-Jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup
raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje
kostij. 725 20-19

Cena steklenici je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)



Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbapny-Jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbapny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katera znamenja naj
se blagovoli paziti.

239 8 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izbornó svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov, 81 4
turistiških klobukov, čepic,



Tovarniška zaloga
lodnatih klobukov c. kr. dvornih
založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Sladoled vsakovrsten, najboljši, dobiva se pri

Jakobu Zalazniku
na Starem trgu v Ljubljani. 318 3-1

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Cvetje s polja modroslovskega. Kratak sestav
glavnih modroslovskih naukov. Spisal dr. Fran-
čišek Lampé. Stane 60 kr., s pošto 65 kr.
Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa
za vse dneve cellega leta. — Spisal o. Egon Vercruysse, du-
hovnik D. J.; preložil lavantinski bogoslovci. — I. zvezek
(od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 gl. 50 kr., po
pošti 10 kr. več. — II. zvezek (od 1. malega srpana do
31. grudnja) ima isto ceno.

500 52-40

Preč duhovščini
vijočno priporočam
svojo delavnico

za
slikarstvo na
steklu,

slasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z ometno slikarstvom

Ed. Stuhl

v Gradcu.

Annenstrasse 35.

Najboljša spr-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Edini dežnik,

ki se pri zgibanju nič ne poškoduje, je na
patentiran način narejeni 145 25-4

Patent Satin de Chine

(ne zamenjati z navadnim Satin de Chine).

Ta dežnik je popolnoma nepremočljiv in stalne
barve, podoben najtinejši svilati omreli. Blagó se ne zgu-
banči, ko je mokro, ampak ostane lepo napeto.

Kdor si kupi tak dežnik, nikoli več ne mara drugačnega.

V Ljubljani te dežnike prodaja edini

JOSIP VIDMAR, dežnikar.

Vsak teh dežnikov ima na notranji strani tole patentno znamko:

☆ O.M. & C. ☆
K.K. Patent 46-2511

Vsako ponarejanje ali posnemanje patentne znamke se
sodnijsko zabranja. — Natanko je paziti na patentno številko
Nijeden drugih dežnikov nima tako izvršnih svojstev.

Trgovina z galanterijo in igračami

Ivan Kordika

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14,

priporoča po zelo nizkih cenah:

Kuhinjsko posodo, emailirano,
prve vrste, patent-lonce z bakrenim
obitkom; namizne svečnike iz pak-
fona, medij alpake; nože in vilice
(besteke) za salato, desert itd. Vsako-
vrstne reči iz alpake in alpaka-srebra
iz najboljšé c. in kr. privileg. tovarne
W. Bachmann & Comp. na Dunaju.

Zunanja naročila izvršujejo se točno in po nizkih cenah. 313 1



Dürkopp-ova

Diana-kolesa

presega vsa druga

po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!

Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so
videti pri zastopniku

Janezu Jax-u

205 24-7

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi oele oprave za neveste.



Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
37 vrat
jedna od gl. 1'10 do 3'79
šest .. 6'25 .. 15'—
Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1'— do 1'40
šest .. 5'75 .. 7'75
Svitice za gospode,
6 vrat
jedne 80 kr. do gl. 1'40
šest gl. 4'50 do gl. 7'50
Dvanajst ovratnikov
od gl. 1'50 do 3'20.
Dvanajst manšet
od gl. 3'50 do 4'60,
12 prečlog
(Vorher-Jon)
od gl. 5'25 do 6'—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-3

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavninska in umetna steklarija
tvrdke 503 33

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg Figovec



se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat izdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najpreprostejšega do
najfinejšega dela — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
čala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.
Prevzema vsa

stavninska steklarska dela
in popravila po najnižji ceni.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 17

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinejše, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št.10-14,

priporoča svojo bogato zalogo

drobnine in galanterijske reči
na debelo in drobno, nadalje:

poletne igrače za otroke,
albume za slikane dopisnice od 40 kr. naprej,
mizice za cvetlice .. 90 » »
tržne koše in torbe .. 40 » »
pase usnjate,
obuvala za otroke in dame.
obuvala za telovadce. 314 1
površnike (galoše) iz gumijs,
po zelo znižanih cenah.



IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.** 764 29

iz najboljše kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Naznanilo.

Oviraje se na priporočilo v „Škofijskem Listu“
II. šte. t. l. ponudimo letošnje 663 19

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi
drugim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od gl. 26 do 30
2. Navadno namizno vino,
tudi z jamčeno pristojnostjo 25 . 28

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih
vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi
in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2. je 56 litrov.
— Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.



Največji izbor
elegantnih
solnčnikov
priporoča po najnižjih cenah
L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

207 13-8

Ferdinand Prinoth,

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko,

zavod za cerkveno kiparstvo iz lesa,

se priporoča preč. duhovščini za napravo

podob svetnikov, Kristusa
na križu, vzbuknjenih križevih
potov, altarjev, božjih gro-
bov itd. najfinejšega dela.

Kipi svetnikov iz lesa, v olj-
natih barvah, z zlatimi robovi
v velikosti 80 100 120 140 160 180 200 cm
stanejo gl. 22 33 48 65 82 107 140

Obširni ceniki zastoj in franko.



884 12-12

Orožna tovarna Steyer

924 6

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

J. N. Potočnik

priporoča svojo

krojaško delavnico

na Dunajski cesti št. 14

v Matijanovi hiši.

Izdeluje **moška oblačila** kar najboljše
in prav po ceni; oskrbuje **uniforme** c. kr.
državnim in železničnim **uradnikom**.

Posebno se priporoča **oč. duhovščini**,
ker je zelo spretan v izdelavanju duhov
niških oblačil in talarjev. 281 10-5

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 22

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesa-
nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materiala.



Blagorodnemu gospodu **Andreju Rovšek-u.**
podobarju in pozlatarju

v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih
župnije žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dea,
svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na
gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni
deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Zalina, dné 1. avgusta 1897.
505 52-40

Josip Novak, župnik.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom
in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.:
več monštranc, kelihov, svečnikov, kandelabrov,
lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebre-
nje, poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času
izvršilo

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled
pošljem izgotovljene izdelke franko.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

302 20-1

pasar - srebrar,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim
oč. gostem in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo
gostilno preselila

na Turjaški trg št. 1

v novo hišo „Katoliške družbe“.

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska in**
istrijska vina, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo**.
Vsakeš postreževa z okusnimi, gorkimi in mrazimi jedmi.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane **sobe za**
prenočevanje.

V mnogoštevilni obisk se priporoča

784 24-24

Andrej in Ana Zalar.

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

Liniment. Capsici compos.

231 12 iz lekarnje Richter-jeve v Pragi

priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo po 40 kr. 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zato se naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-32

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme si pridnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristna.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.



Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma 195 48-14

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepšanje polti. Prosto v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 nov. ma na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Razglas.

222 3-3

V Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem se bo letos zidala nova župnijska cerkev.

Ves proračun nove zgradbe znaša 26.000 gld. — Stavbinski odbor s tem razpisuje zidarska, kamnoseška, ključavničarska in kleparska dela za novo stavbo.

Zidarska dela so proračunjena:

mojsterstvo	gld. 4708-60.
gradivo	» 8-28-52.
vožnja in dninarska dela	» 4975-27.

Kamnoseška dela so proračunjena:

mojsterstvo	» 959-85.
vožnja in dninarska dela	» 129-.

Ključavničarska dela so proračunjena:

mojsterstvo	» 1318-58.
vožnja in dninarska dela	» 78-48.

Kleparska dela so proračunjena:

mojsterstvo	» 1522-.
vožnja in dninarska dela	» 55-.

Načrti, proračun in pogoji so na ogled v župnišču v Črnem Vrhu. Kdor želi katero imenovanih del prevzeti, naj odda svojo ponudbo do 3. maja t. l. opoludne tukajšnjemu župnemu uradu ter naj priloži 10% varščino. Ponudbe naj se glasé za posamezna dela. — Stavbinski odbor si pridržuje pravico ponudnika si izbrati.

Pripomni se, da bo stavbinski odbor sam oskrbel gradivo za zidarska in po dogovoru morda tudi za kleparska dela; potem vožnjo za vsa dela, in pri zidarskem delu bo tudi dninarje odbor sam plačeval.

Črni Vrh nad Polhovim Gradcem, dne 17. aprila 1898.

Ivan Čebašek,

župnik in načelnik stavb. odbora.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno nižjih cenah 227 6

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja
Resljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Resljeva cesta šte. 6.
priporoča svojo največjo zalogo 234 30-6

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita
in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo

stavbenc kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečistiti duhovščini za izdelovanje različnih cerkvenih
umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakelov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov

in podob v vsaki venoti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železolitni in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarska, tesarska, kovaška, ključavničarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, peči, kovano in valano železo, vsakovrstnokuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za strop.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 11

And. Druškovič

Mestni trg št. 9/10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščovina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnice. Svetilke in kovanja za kočije. Vsakovrstne ključalnice, mesingaste kljčke, pante in zapake. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Vodno-zdravilne toplice v Kamniku na Kranjskem

prav blizu mesta (železniška postaja), ob znožji kamniških planin, v krasni legi, z lepimi sprehajališči po smrečji, lov, tudi na postrvi, prelepa zdravilnica z verandami, toplice z banjami in dušem, basin za plavanje, pokrito hodišče, igrišče in telovadna ca., zdravljenje po Kneippovem načinu, po želji tudi drugače: s pitjem, elektriko, masažo, telovadbo. Zdravniški voditelj: dr. Waackereiter. Stanovanja po ceni, sobe od 40 kr. do 1 gld. 30 kr. v zdravilišču in v 4 vilah, ki so v zvezi s toplicami in parkom. Izvrstna restavracija, pension 1. raz. 1 gld. 36 kr., 2 raz. 70 kr. na dan. — Prospekte pošilja vodstvo. 243 15-4

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 10-6

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Št. 2792.

284 3-3

Razpis.

Na podlagi sklepa deželnega zbora kranjskega z dne 21. februarja 1898. l. razpisuje podpisani deželni odbor

jedno ustanovo za 600 gld.,

katera se ima podeliti najmanj za jedno leto doktorju vsega zdravilstva, ki bi se hotel izobraziti v psihiatriji. Dotičnik pa bi se moral zavezati, da se po izvežbanju posveti zdravniški službi v deželni blaznici na Studencu.

Prosilci za to ustanovo morajo biti večji slovenskega in nemškega jezika ter naj svoje s krstnim listom in z drugimi spričevali podprte prošnje

do dne 10. maja t. l.

pošljejo podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 8. aprila 1898.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar. 318 26-26

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejših kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in s olidno izvršujejo.



Najnovejše in najboljše

klobuke

za gospode in dečke 196 10-6

Izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarn
priporoča v največji izbi in po najnižjih cenah
velespoštovanjem

C. J. HAMANN,

Mestni trg šte. 8.

Zaloga klobukov

c. kr. privilegov. tovarn za klobuke

W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.

Klobuki se izdelujejo natančno po označeni meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klobuki v barvanje in oblikovanje.



Najpopolnejša, najelegantnejša in najurnejša

kolesa

izdeluje

Prva praška tovarna za kolesa

Šubert Tombo in dr.

v Pragi, 316 1-1

katera ilustrovane kataloge franco razpošilja.
Leta 1897. so skoraj vsa odličnejša prva darila bila
dobljena na naših strojih.
V Zagrebu so pri treh mednarodnih dirkah dobili na
naših kolesih prva darila: Vodilek, Reininger, Kosina.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

193 15

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.



Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji cenli
bandera in vse druge obleke.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-14

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Dobiva se povsod.

C 745 36-21

Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.



Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečistiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborno
zalogo najrazličnejših

nagrobni spominkov

iz poljubnega kamena po izredno nizkih cenah. — Vsprejemlje tudi na-
ročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altarji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregrade, tabernakelji, po-
laganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune
izdeluje brezplačno. 265 4



Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. **Mehanična
delavnica** za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski oesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
vrtu za vezbanje
na kolesu.

Puch, Styria

(najboljša)

Columbia

Helical-

Premier

Svetovnoznana

angleška

210 4 kolesa

iz orožne tovarne

B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki
šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastonj in franko.



Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vabim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 29. aprila.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	75	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	15	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	60	"
Ogerska zlata renta 4%	120	70	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	05	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	913	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	355	25	"
London vista	120	65	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	75	"
20 mark	11	76	"
20 frankov (napoleonidor)	9	54	"
Italijanski bankovci	44	44	"
C. kr. cekini	5	65	"

Dne 28. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	—	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195	50	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	60	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139	50	"
Dunavske vravnave srečke 5%	129	50	"
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	—	"
Posojilo goriškega mesta	112	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	99	—	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	70	"
Priporitne obveznice državne železnice	219	—	"
južne železnice 3%	182	50	"
južne železnice 5%	126	10	"
dolenjskih železnice 4%	99	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	205 gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	—	"
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	30	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	27	—	"
Salmove srečke, 40 gld.	83	25	"
St. Genois srečke, 40 gld.	79	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59	—	"
Ljubljanske srečke	22	75	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157	25	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3435	—	"
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	429	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73	50	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	116	75	"
Montanska družba avstr. plan.	161	85	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181	50	"
Papirnih rubljev 100	127	50	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.